

Μνήμων

Τόμ. 6 (1977)

ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΜΕΛΕΤΗΣ ΝΕΟΥ ΕΛΛΗΝΙΣΜΟΥ

ΜΝΗΜΩΝ

Τ Ο Μ Ο Σ Ε Κ Τ Ο Σ

ΔΕΣΠΟΙΝΑ ΓΕΩΡΓΟΠΟΥΛΑΚΗ-ΛΟΥΚΟΥ : Οί παραχές στή Σύρα τόν 'Απρίλιο του 1830 • ΒΑΣΙΛΗΣ ΚΡΕΜΜΥΔΑΣ : 'Η οικονομική κρίση καί ή 'Επανάσταση του 1821 • ΓΙΩΡΓΟΣ ΧΡ. ΣΑΚΕΛΛΑΡΙΑΔΗΣ : Πάθη τών άφώνων συμφώνων στα νεοελληνικά ιδιώματα • ΙΩΑΝΝΗΣ Σ. ΚΟΛΙΟΠΟΥΛΟΣ : 'Η στρατιωτική καί ή πολιτική κρίση στην 'Ελλάδα τόν 'Απρίλιο του 1941 • ΕΛΕΝΗ ΑΓΓΕΛΟΜΑΤΗ-ΤΣΟΥΓΚΑΡΑΚΗ : 'Ανέκδοτες έπιστολές του Μ. Οικονόμου καί του Θ. Φαρμακίδη (Μάρτ. - Μάιος 1827) • ΑΝΤΖΕΛΑ ΛΑΜΠΗΡΗ : 'Ο Σπ. Τρικούπης εισηγείται στον 'Όθωνα τήν παραχώρηση συντάγματος (1835) • ΕΥΡΕΤΗΡΙΟ ΤΩΝ ΕΠΙΣΤΟΛΩΝ ΤΟΥ ΙΩ. ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΑ • ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ ΙΣΤΟΡΙΑΣ ΤΟΥ ΝΕΟΥ ΕΛΛΗΝΙΣΜΟΥ 1975.

Α Θ Η Ν Α

1 9 7 6 — 1 9 7 7

ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΣ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ

Mnimon Mnimon

doi: [10.12681/mnimon.302](https://doi.org/10.12681/mnimon.302)

Βιβλιογραφική αναφορά:

Mnimon, M. (1977). ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΣ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ. *Μνήμων*, 6, 328–330. <https://doi.org/10.12681/mnimon.302>

ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΣ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ

Α'. ΣΚΟΠΟΙ, ΠΡΟΣΑΝΑΤΟΛΙΣΜΟΙ, ΜΕΛΗ ΤΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ

1. Σύμφωνα με το άρθρο 3, παράγρ. 1 του Καταστατικού της ΕΜΝΕ και τις αποφάσεις της Έκτακτης Γενικής Συνέλευσης του Ιουνίου 1975 ή Έταιρεία αποβλέπει στην προαγωγή της μελέτης του νέου ελληνισμού. Αντικείμενό της δηλ. έχει την επιστημονική θεώρηση του συνόλου των γεγονότων, φαινομένων και εκδηλώσεων (πολιτικών, πολιτιστικών, κοινωνικών κλπ.) που έδωσαν τη μορφή και το περιεχόμενο στην ελληνική ιστορία από τα τελευταία μεσαιωνικά χρόνια ως σήμερα. Η σπουδή λοιπόν του νέου ελληνισμού κλιμακώνεται από τη μελέτη της πολιτικής, εκκλησιαστικής, κοινωνικής και οικονομικής ιστορίας, ως τη μελέτη των πηλιτιστικών ρευμάτων, της φιλολογίας, της τέχνης, της λαογραφίας, της γλωσσολογίας και των άλλων συγγενών κλάδων.

2. Η ιστορία, όπως την αντιλαμβάνεται η Έταιρεία, είναι μια επιστήμη κοινωνική, τόσο από την άποψη του περιεχομένου της, όσο και από την άποψη των προσανατολισμών της. Μια επιστήμη που αντανακλά το βαθύτατο ενδιαφέρον του ανθρώπου να γνωρίσει τον εαυτό του (στην ατομική, ομαδική και ταξική του διάσταση) όπως διαγράφεται στην πορεία του μέσα στο χρόνο. Την προσπάθειά του αυτή οργανώνει ο άνθρωπος σε ιστορική γνώση, που περιεχομένου της έχει την ανάλυση και ερμηνεία της ανθρώπινης συμπεριφοράς και δραστηριότητας, σε συνάρτηση με τα ερωτήματα που θέτει κάθε εποχή σχετικά με τον εαυτό της. Από τη σκοπιά αυτή η μελέτη της ιστορίας δεν αποτελεί μια στατική ακαδημαϊκή απασχόληση, αλλά συνιστά μια ιδιαίτερα δυναμική επιστήμη μελέτης, μέσα από την προοπτική του χρόνου, του κοινωνικού και ιδεολογικού χώρου.

Η Έταιρεία αντιλαμβάνεται την ιστορία στη σφαιρικότητά της: είτε πρόκειται δηλ. για τη μελέτη και την ερμηνεία της, είτε για τη διδασκαλία της, είτε για την εκλαίκευσή της, θεωρεί ότι απαραίτητο ένα αδιάσπαστο σύνολο, που τα μέρη του πρέπει να επικοινωνούν ελεύθερα και δημιουργικά. Η στεγανοποίηση των μερών δημιουργεί επικίνδυνες τάσεις απομονωτισμού, που έχουν αποτέλεσμα την αλλοίωση του νοήματος και της αποστολής της ιστορίας. Η Έταιρεία πιστεύει σε μια συστηματική ιστορική επιστήμη, η οποία ξεπερνώντας κάθε στιγμή τα ακαδημαϊκά πλαίσια θα εξακτινώνεται στον κοινωνικό χώρο, είτε σαν σχολική διδασκαλία είτε σαν υπεύθυνη εκλαίκευση.

3. Οι επιστημονικοί προσανατολισμοί της Έταιρείας, είτε απλώς διατυπωμένοι, είτε υλοποιημένοι ως ένα βαθμό κατά την εξάχρονη λειτουργία της, μπορούν να συνοψιστούν στα ακόλουθα τέσσερα σημεία:

α) Στον προβληματισμό πάνω στην ιστορία, σαν ενδύτερη επιστήμη του ανθρώπου, με αντικείμενα: την κίνηση και το σκοπό της ιστορίας καθεαυτήν, την προβολή της στο παρόν και στο μέλλον, τους παράγοντες που καθορίζουν, αναστέλλουν ή επιταχύνουν τη λειτουργία της, το ρόλο του ιστορικού σαν φορέα ερμηνείας της ιστορικής διαδικασίας κλπ.

β) Στην αντιμετώπιση των μεθοδολογικών προβλημάτων της ιστορικής επιστήμης. Αφετηρία για το μεθοδολογικό προβληματισμό αποτελεί η άρνηση της περιγραφικότητας και της γραμμικής αντίληψης της ιστορίας. Η Έταιρεία είναι ανοιχτή στα πρωτοπόρα επιστημονικά ρεύματα και τις σύγχρονες μεθοδολογικές τάσεις (όπως τη συγκριτική, τη στατιστική, τη θεωρία των συλλογικών ροστροπιών και συνειδήσεων κλπ.) και τις καλλιεργεί σε πλαίσια διαλόγου και ελεύθερης κριτικής.

γ) Στή συμβολή της στο ξεπέραςμα τῶν ἀδυναμιῶν, ὅσες ἀντιμετωπίζει ἡ νεοελληνική ἱστορική ἐπιστήμη ἀπὸ τὴν ἔλλειψη ἐργασιῶν ὑποδομῆς—χρόνιο αἴτημα καὶ ἀνασταλτικός παράγοντας γιὰ τὴν ἱστορική σύνθεση. Πρὸς τὴν κατεύθυνση αὐτὴ ἡ Ἑταιρεία ἔχει ἐπιτελεσεῖ ἢ προγραμματίζει μιὰ σειρά ἐργασιῶν, ὅπως τὴ σύνταξη βιβλιογραφιῶν, τὸν εὐρετηριασμό ἐντύπων, τὴν κατὰ θέματα ἀποδελτίωση τοῦ τύπου, τὸν καταρτισμὸ προσωπικογραφιῶν καὶ παραπέρα τὴν κατάταξη καὶ ἔκδοση ἱστορικῶν πηγῶν. Ἡ Ἑταιρεία πιστεύει ὅτι ὅσο τὸ ὕλικὸ ὑποδομῆς δὲν θὰ ἔχει συγκεντρωθεῖ, ταξινομηθεῖ καὶ ἀξιολογηθεῖ ἡ νεοελληνική ἐπιστήμη θὰ δουλεύει «σπασμωδικὰ» καί, κατὰ συνέπεια, ἡ ἱστορική σύνθεση θὰ χολαίνει ἐπικίνδυνα.

δ) Στὸ σταδιακὸ ἀνοιγμὰ της στὸν εὐρύτερο κοινωνικὸ χῶρο. Ἡ ἔξοδος αὐτὴ θὰ μορφοποιηθεῖ βασικὰ μὲ τις ἐπαφές καὶ τὴ γόνιμη συνεργασία μὲ ἄλλους ὁμοειδεῖς συλλόγους καὶ μὲ τὴ λήψη ὑπεύθυνων θέσεων ἀπέναντι σὲ ζητήματα ποῦ ἀφοροῦν τὴ νεοελληνική ἱστορία καὶ πολιτιστικὴ παράδοση. Γενικά, ἡ Ἑταιρεία πρέπει σὰν ὄργανο μελέτης τοῦ νέου ἑλληνισμοῦ νὰ καθιστᾷ τὴν παρουσία της αἰσθητὴ ὅπου καὶ ὅταν τὸ ἐπιβάλλουν οἱ περιστάσεις.

4. Οἱ δραστηριότητες τῆς Ἑταιρείας πραγματοποιοῦνται: α) μὲ τὴν ἔκδοση τοῦ περιοδικοῦ («Μνήμων»), β') μὲ προγραμματισμένες ἐπιστημονικὲς ἀνακοινώσεις, διαλέξεις, παρουσιάσεις βιβλίων κλπ., γ') μὲ τὴν ἀνάληψη ἐπιστημονικῶν ἀποστολῶν (κατατάξεις ἀρχείων καὶ βιβλιοθηκῶν κλπ.) καὶ δ') μὲ τὴν ἔρευνα καὶ τὴ μελέτη θεμάτων ποῦ ἀφοροῦν τὴ νεοελληνική ἱστορία καὶ γενικά μὲ ὅ,τι προάγει τοὺς σκοποὺς τῆς Ἑταιρείας.

Γιὰ τὴν κάλυψη τῶν παραπάνω δραστηριοτήτων τὸ Διοικητικὸ Συμβούλιο τῆς Ἑταιρείας ὀρίζει, μὲ βάση δηλώσεις συμμετοχῆς, τις ἀντίστοιχες ἐπιτροπὲς καὶ ὁμάδες ἐργασίας, οἱ ὁποῖες λογοδοτοῦν στὴ Γενικὴ Συνέλευση. Οἱ ἐπιτροπὲς αὐτὲς μποροῦν νὰ ζητοῦν τὴ βοήθεια καὶ μὴ μελῶν τῆς Ἑταιρείας.

5. Ἡ Ἑταιρεία ἰδρύθηκε ἀπὸ νέους ἀνθρώπους (φοιτητές, πτυχιούχους φιλοσοφικῆς, ἐρευνητὲς κ.ἄ.) ποῦ ἔδωσαν ἀπὸ τὴν ἀρχὴ καὶ δίνουν καὶ σήμερα τὸ κυρίαρχο πνεῦμα στὴν Ἑταιρεία. Παραμένει λοιπὸν πάντα σὰν αἴτημα ἡ ἐπαφὴ μὲ τοὺς νέους καὶ ἡ προσέλκυσή τους στὴν Ἑταιρεία, χῶρο φροντιστηριακὸ καὶ ἐρευνητικὸ, ποῦ φιλοδοξεῖ μέσα σὲ πλαίσια ἰσότητος συνεργασίας νὰ συμβάλει στὴ διαμόρφωση συνειδητῶν ἐπιστημόνων.

Μέλη τῆς Ἑταιρείας γίνονται ἐκεῖνοι ποῦ μὲ τὰ ἐνδιαφέροντα καὶ τὴν ἐπιστημονικὴ τους δράση συμφωνοῦν μὲ τοὺς σκοποὺς καὶ τὸ πνεῦμα τῆς Ἑταιρείας.

Β'. ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ ΤΟΥ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΥ «ΜΝΗΜΩΝ»

6. Τὸ περιοδικὸ τῆς Ἑταιρείας («Μνήμων») ἀποβλέπει στὴν καλλιέργεια τῶν νεοελληνικῶν σπουδῶν καὶ συνάμα στὴν προώθηση τῶν νέων ἐπιστημονικῶν δυνάμεων τοὺς σκοποὺς αὐτοὺς τοὺς πραγματοποιεῖ μὲ τὴ συνεργασία τῶν συγγραφέων καὶ τῆς Συντακτικῆς Ἐπιτροπῆς.

Ἀντικείμενο τῶν ἐργασιῶν τοῦ περιοδικοῦ εἶναι ἡ ἱστορία τοῦ νέου ἑλληνισμοῦ στὶς ποικίλες διαστάσεις της, τὴν πολιτικὴ, κοινωνικὴ, οικονομικὴ κλπ. (βλ. σχετικὰ τὴν παράγρ. 1). Οἱ δημοσιεύμενες ἐργασίες πρέπει νὰ ἔχουν, ἀπαραίτητα, ἱστορικὴ ὑπόδομή καὶ ἱστορικὴ προοπτικὴ. Στὸ περιοδικὸ ἔχουν ἐπίσης θέση καὶ μελέτες ποῦ διαπραγματεύονται θεωρητικὰ καὶ μεθοδολογικὰ θέματα μὲ ἀναφορὰ τὴν ἱστορία καθεναντῆν.

Οἱ ἐργασίες πρέπει νὰ εἶναι γραμμένες στὴ νεοελληνικὴ ἢ χρῆση ξένων γλωσσῶν ἐπιτρέπεται μόνο στοὺς ξένους συνεργάτες τοῦ περιοδικοῦ.

Στὸ περιοδικὸ δημοσιεύονται τρεῖς κατηγορίες συγγραφέων: α) Μέλη τῆς Ἑταιρείας, στὰ ὁποῖα παραχωροῦνται οἱ μισὲς περίπου σελίδες τοῦ περιοδικοῦ. β) Σὲ ἐκείνους ποῦ βρίσκονται στὸ στάδιο τῶν πρώτων δημοσιεύσεων παραχωρεῖται τὸ ἓνα τέταρτο περίπου

τῶν σελίδων· θὰ καταβάλλεται προσπάθεια ὥστε σὲ κάθε τόμο νὰ ὑπάρχει ἓνας τουλάχιστο νέος πὸν δημοσιεύει γιὰ πρώτη φορὰ. γ) Τὸν ὑπόλοιπο χῶρο τοῦ περιοδικοῦ καλύπτουν ἐργασίες δόκιμων συγγραφέων, μὴ μελῶν τῆς Ἑταιρείας· προτεραιότητα ἔχουν οἱ ἐργασίες ἐκείνων στοὺς ὁποίους δὲν εἶναι προσιτὰ τὰ καθιερωμένα ἐπιστημονικὰ περιοδικά. Ἡ σειρά δημοσίευσης τῶν ἐργασιῶν κάθε κατηγορίας καθορίζεται ἀπὸ τὸ χρόνο πὸν παραδόθηκαν στὴ Σ.Ε. Οἱ ὑπόλοιπες δημοσιεύονται στὸν ἐπόμενο τόμο.

Τὸ περιοδικὸ κυκλοφορεῖ κανονικὰ τὸ Δεκέμβριο κάθε χρόνου, ἂν εἶναι ἐτήσιο, ἢ τὸν Ἰούνιο καὶ Δεκέμβριο, ἂν εἶναι ἑξαμηνιαῖο.

Οἱ δημοσιευόμενες ἐργασίες ὑπογράφονται ἀπὸ τοὺς συγγραφεῖς τους, οἱ ὁποῖοι ἔχουν καὶ τὴν εὐθύνη σὲ ὅ,τι ἀφορᾷ τὸ περιεχόμενό τους. Ἀνώνυμα ἢ ψευδώνυμα δὲν δημοσιεύονται οὔτε μελέτες, οὔτε βιβλιοκρισίες ἢ ἄλλα ἀνάλογα κείμενα.

Τὰ σχετικὰ μὲ τὴν ἔκδοση τοῦ περιοδικοῦ ρυθμίζονται ἀπὸ τὸ Διοικητικὸ Συμβούλιο τῆς Ἑταιρείας, τὸ ὁποῖο ἀποφασίζει: α) Γιὰ τὴν ἔκταση τοῦ περιοδικοῦ, ἀνάλογα μὲ τὴν οἰκονομικὴ κατάσταση τῆς Ἑταιρείας, καθὼς καὶ τὶς δαπάνες τῶν ἀνατίπων. β) Ὅριζει τὸ τυπογραφεῖο ἀνάλογα μὲ τὶς σχετικὲς προσφορές. γ) Ἐκλέγει Συντακτικὴ Ἐπιτροπὴ ἀπὸ πέντε μέλη τῆς Ἑταιρείας.

Ἡ Σ.Ε. ἐκλέγεται γιὰ τὴν ἔκδοση ἑνὸς τόμου τοῦ περιοδικοῦ ἢ δύο ἂν εἶναι ἑξαμηνιαῖο. Ἀρχίζει τὸ ἔργο της τὸν Ἰανουάριο κάθε χρόνου, ἂν τὸ περιοδικὸ ἐκδίδεται κανονικὰ, ἢ ἀμέσως μετὰ τὴν ἔκδοση τοῦ προηγούμενου τόμου, ὁπότε τελειώνει τὸ ἔργο τῆς προηγούμενης Σ.Ε. Ἡ ἐκλογή τῆς νέας Σ.Ε. γίνεται ἀπὸ τὸ ὑπάρχον Διοικητικὸ Συμβούλιο.

Τὰ μέλη τῆς Σ.Ε. πρέπει νὰ ἔχουν τὴ δυνατότητα νὰ μείνουν ὅλο τὸ χρόνο στὴν Ἀθήνα γιὰ νὰ παρακολουθοῦν τὴ διαδικασίαν τῆς ἔκδοσης. Λαμβάνεται ἐπίσης πρόνοια τὰ μέλη τῆς Σ.Ε. νὰ καλύπτουν τοὺς περισσότερους, ἂν ὄχι ὅλους, τοὺς ἐπιστημονικοὺς τομεῖς στοὺς ὁποίους κινδυνεύουν οἱ ἐργασίες τοῦ περιοδικοῦ.

Στὴν πρώτη συνεδρίασή της ἡ Σ.Ε. ὁρίζει συντονιστὴ, ὑπεύθυνον γιὰ τὴν εὐρυθμὴ λειτουργίαν τῆς Ἐπιτροπῆς.

Ἡ Σ.Ε., ἐνήμερη γιὰ τὴν ἔκταση τοῦ περιοδικοῦ, ἀναζητεῖ ἐργασίες καὶ διατηρεῖ ἐπαφὴς μὲ τοὺς συγγραφεῖς κατὰ τὸ χρονικὸ διάστημα πὸν τὶς ἐτοιμάζουν. Οἱ ἐργασίες παραδίδονται ὡς τὶς 30 Ἰουνίου, ἂν τὸ περιοδικὸ ἐκδίδεται κανονικὰ, ἢ πέντε μῆρες πρὶν ἀπὸ τὴν ἡμερομηνία πὸν θὰ ὁριστεῖ γιὰ τὴν ἔκδοση.

Ἡ Σ.Ε. φροντίζει ὥστε τὸ σύνολο τῶν ἐργασιῶν νὰ ἐκπληρῶνουν τοὺς ἐπιστημονικοὺς ὄρους καὶ νὰ ἀνταποκρίνονται στὸ πνεῦμα καὶ τοὺς προσανατολισμοὺς τῆς Ἑταιρείας.

Ἡ Σ.Ε. ἀκολουθεῖ τὴν ἀκόλουθη διαδικασίαν κρίσης τῶν ἐργασιῶν: Τὰ μέλη της διαβάzzουν τὴν ὑπὸ κρίση ἐργασία καὶ σὲ κοινὴ συνάντηση ἀποφασίζουν ἂν εἶναι δημοσιεύσιμη ἢ ὄχι, μὴ κριτήρια καθαρὰ ἐπιστημονικά. Ἄν ἡ ἀπόφαση εἶναι ἀπορριπτικὴ, ἡ ἐργασία ἐπιστερέφεται στὸ συγγραφέα της μὲ γραπτὴ αἰτιολόγηση. Ὁ συγγραφέας ἔχει δικαίωμα νὰ τὴν ὑποβάλει πάλι στὴ Σ.Ε. γιὰ ἔγκριση, μόνον ἀφοῦ τὴν ἀναθεωρήσει καὶ τὴν προσαρμόσει στὴν ἀπόφαση τῆς Σ.Ε. Ἄν ἡ ἐργασία κριθεῖ δημοσιεύσιμη, ἀλλὰ διατυπωθοῦν παρατηρήσεις καὶ ὑποδείξεις (βιβλιογραφικὲς, μεθοδολογικὲς, γλωσσικὲς κλπ.) ὁ συγγραφέας καλεῖται νὰ τὶς μελετήσῃ καὶ νὰ προβεῖ στὴ βελτίωση τῆς ἐργασίας του, ὅπως ὅποτε ὁμως δὲν ὑποχρεώνεται νὰ τὶς ἀποδεχθεῖ. Μετὰ ἀπὸ εὐλόγο χρονικὸ διάστημα ἡ ἐργασία παραδίδεται ἀπὸ τὸ συγγραφέα δακτυλογραφημένη γιὰ νὰ σταλεῖ στὸ τυπογραφεῖο.

Ἐργασίες ἐγκριθεῖσες ἀπὸ τὴ Σ.Ε., οἱ ὁποῖες λόγῳ κακοῦ ὑπολογισμοῦ τοῦ χώρου τοῦ περιοδικοῦ δὲν δημοσιεύτηκαν στὸν τρέχοντα τόμο, δεσμεύουν τὴν νέα Σ.Ε. νὰ τὶς συμπεριλάβῃ, μετὰ ἀπὸ τυπικὴ θεώρηση, στὸν ἐπόμενο τόμο τοῦ περιοδικοῦ.

7. Γιὰ τὴ μερικὴ ἢ ὅλην ἀναθεώρηση τοῦ Ἐσωτερικοῦ Κανονισμοῦ τῆς Ἑταιρείας, καθὼς καὶ γιὰ τὶς σχετικὲς διαδικασίες, ἀποφασίζει ἡ Γενικὴ Συνέλευση τῶν μελῶν.